Intermezzo

En la mort, suara esdevinguda, del nostre gran pintor Josep Llimona, hom ha fet, com és de rigor, les degudes necrologies i les exaltacions apologètiques del cas. Hom, però, ha bandejat l'anècdota.

Al nostre país—oh, Plàcid Vidall—se li té una mena d'aversió o, millor dit, de menyspreu. No s'en fa el cas que deuria fer-se'n.

Nosaltres n'oferirem ara una de Llimona, i potser l'oblit a què ens referiem resti, sinó reparat, atenuat. L'explicà ell mateix, un dia, a la platja de Vilassar de Mar, on estiuejava.

—Els referiré—va dir—quins foren els meus vers començos de pintor i on podriem anar a cercar la meva iniciació. Ben petit, en veure la taula parada, em venia sovint l'acudit de fer figures capricioses i estrambòtiques, a raig de cetrill, sobre les albes estovalles. Això em constituïa un gran plaer, que no era compartit, naturalment, per la meva mare, puix premiava el meu delit artístic de la contundent manera que vostès poden imaginar-se.

Brindem l'anècdota als futurs biògrafs del gran pintor traspassat.

El nostre dilecte company Ricard Ferreter ens llegia un notable treball sobre folk-lore, que publicarem en el pròxim número.

—La persona de la qual vaig recullir aquestes cançons—comentà al final—m'en dedicà una. Allà on ella digué senyor Ricardu *jo he posat* gentil cavaller.

I va afegir amb una gran ingenuïtat: —Hi va bé.

Josep Baldrich ha entrat, amb bon peu, al nostre periodisme. I, naturalment, li cal freqüentar la gent de lletres, que acostuma a ésser descuidada i oblidadissa.

Un dels poetes que ha llegit versos a la Llibreria Torrell va haver d'escriure unes notes, i va pregar si hom li facilitaria una estilogràfica. Baldrich, gentil i amatent, oferí la seva.

El poeta en va fer ús i, en acabar, no recordà de retornar-la. Baldrich, més gentil encara, no va gosar demanar-la, i el poeta marxà enduent-se-la.

Aquest descuit deixà desolat a Baldrich. Després ha trobat un bon motiu de conhort: de la seva pluma eixiran, ara, coses potser immortals.

Un exquisit i delicat poeta s'ocupa, en el «Sagitari» de la Revista de Catalunya, *de les endreces i dedicatòries que els poetes catalans fan en els seus llibres. En el darrer número d'aquella important revista catalana esmenta algunes dedicatòries força curioses, per cert, que ha fet Josep Carner a alguns amics.*

Pels col·leccionadors d'autògrafs o pels que els agrada de tenir llibres dedicats és una cosa força falaguera. Sempre fa bonic poder mostrar la dedicatòria d'un gran autor o poeta. El més interessant és ço que l'autor pugui dir a l'interessat, és dir al seu amic o parent.

No totes les vegades, però, les dedicatòries són fetes en aquest sentit. Recordem per exemple al malhaurat poeta Joan Salvat-Papasseit, llibreter barceloní, que ell mateix venia els seus llibres als mateixos compradors. Moltes vegades a precs dels mateixos, el poeta signava l'exemplar comprat. En Salvat per complaure al benemèrit comprador—tal vegada un seu admirador desconegut per ell—feia bonament la dedicatòria. En Salvat-Papasseit era molt breu. Els que ens passàvem hores i hores en companyia seva a les «Galeries

Laietanes» llegiem les dedicatòries davant d'ell i de l'interessat. Les dedicatòries del llibre comprat a l'acte deien: «Exemplar dedicat a... (aquí el nom del comprador), Homenatge de Joan Salvat-Papasseit.» I tot seguit en Salvat entregava, genuïnament, a canvi del seu valor, el llibre nou-comprat. El comprador, molt agraït, semblava en aquell moment que àdhuc hauria volgut donar propina.

Les dedicatòries d'en Salvat-Papasseit als amics tenien la mateixa brevetat, deia: «al poeta, a l'amic...» (aquí el nom)» o bé: «a l'amic...», després allò de l'«homenatge de...».

Tornant a l'escrit esmentat ens plau de reproduir-ne un fragment, diu: «Al mateix mes de publicat, un amic nostre va comprar els Poemes del Port *de Josep Maria López-Picó als Encants, amb una dedicatòria a «Gaziel».*

Aquest «Sagitari» s'escau precisament amb la publicació d'un nou llibre de López-Picó L'endemà de cada dia *del qual hom n'acaba de rebre un exemplar amb una dedicatòria força original, no pas manusta, però.*

En estripar la faixa del certificat del llibre, hom hi ha cercat primerament la dedicatòria feta de puny i lletra de l'autor, però endebades. La dedicatòria hi era, no obstant, sense el nom del destinatari ni la signatura de l'autor. La blancor immaculada dels fulls—un paper ploma exquisit—no ha estat profanada per cap pluma ni habia rebut el baptisme de sang (diguem tinta).

Només una senzilla tarja posada entre coberta i primer full s'havia adjuntat al llibre. En lletra impresa la tarja diu: «Homenatge de l'autor i de l'editor», i res més

Heus ací un nou procediment pràctic i senzill alhora que el gran López-Picó podria adoptar en tots els exemplars, àdhuc amb els no dedicats. Els compradors estarien més satisfets i no comprometrien llur nom en el cas que algún volgués imitar el gest d'en «Gaziel», de dur-lo als Encants amb la dedicatòria i tot.

Tota vegada que el tema que tractem ho porta, direm encara que un vell llibreter de Barcelona, que edita un periòdic humorístic, porta als Encants, els llibres que li envien pel periòdic, per bé que cal fer constar en honor seu que té cura d'arrencar la dedicatòria.

I no ens arrisquem a transcriure ací alguna de les dedicatòries quilomètriques que En Torrell, el llibreter-poeta, posava als seus llibres. No disposem de prou espai.

Una senyoreta molt assenyada amb la qual hem sostingut una llarga conversa ens ve a parlar d'un article d'un amic nostre sobre consideracions—millor diriem desconsideracions—sobre la poesia, la que ve a qualificar d'una cosa falsa.

En dir-li que si la poesia, que és una art, és cosa falsa, no serà pas menys falsa la música que és una altra art, la senyoreta ens diu:

—Deu ésser un jove molt prosaic si no li agrada la poesia.

Però afegeix després, molt bellament:

—Si totes les falsetats de la vida fossin com la poesia i la música, fóra la vida una cosa molt dolça.

L'altre dia assistirem a l'estrena de La pols del camí, *la última producció teatral del simpàtic autor i actor Enric Lluelles.*

En el tercer acte, l'Avia, el paper de la qual estava esplèndidament encarnat en la senyora Fremont, es dicideix a fer certes gestions encaminades a posar remei a un estat de coses que semblava que ja no tenia arranjament possible.

En el curs d'aquestes gestions, diu a un criat:—Vagi a cercar al senyoret Rinald i digui-li que he de parlar amb ell.—El criat li respon que el senyoret Rinald s'està al jardí de la mateixa casa on passa la comèdia.

Un expectador que teniem a la vora, tot sorprés, va exclamar:—Caram, quina casualitat—.

I un altre, més enterat, va contestar-li.

—No en faci cas. Com que el senyoret Rinald és En Lluelles, i aquest és l'autor de la comèdia, ja devia saber que l'havien de demanar—.